

287.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 2 marca 1927 r.

zmieniająca art. 1 ustawy z dnia 23 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. № 93, poz. 536), zmieniającej art. 112 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o szkołach akademickich (Dz. U. R. P. № 72, poz. 494).

Art. 1. W art. 1 wstawia się nowy ustęp, następującej treści:

„Studenci wydziałów lekarskich wszystkich uniwersytetów, którzy odbywają swe studia według ustawy z dnia 13 lipca 1920 r., a kończą je w roku 1927, względnie 1928, uzyskują po złożeniu przepisanych egzaminów stopień doktora wszech nauk lekarskich według dawnych przepisów, lecz tylko do 31 grudnia 1928 r.”

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *J. Piłsudski*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: *Dr. Dobrucki*

288.

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 14 marca 1927 r.

zmieniająca punkt 3 art. 12 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. № 94, poz. 747).

Art. 1. W punkcie 3 art. 12 słowa: „na przeciąg lat trzech” zastępuje się słowami: „do dnia 31 marca 1930 r.”

Art. 2. Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 3. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów: *J. Piłsudski*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

289.

**Rozporządzenie
Prezydenta Rzeczypospolitej**

z dnia 26 marca 1927 r.

o monopolu spirytusowym.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. № 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

CZEŚĆ I.**Postanowienia ogólne.**

Art. 1. 1) a) Zakup i sprzedaż spirytusu do zużycia w granicach Państwa,

b) wyrób i sprzedaż czystych wódek,

c) wyrób spirytusu z surowców, niewymienionych w niniejszym rozporządzeniu, oraz

d) skażenie spirytusu ogólnym środkiem skażającym i rozlew spirytusu skażonego jest wyłącznym przywilejem (monopolem) Skarbu Państwa, poza wyjątkami, przewidzianymi w niniejszym rozporządzeniu.

2) Do wyrobu i oczyszczania spirytusu, do wyrobu drożdży, octu, wódek gatunkowych i likierów, oraz do sprzedaży wszelkich wódek potrzebne jest zezwolenie Ministra Skarbu.

3) Produkcja, oczyszczanie, wywóz, przywóz i przewóz wszelkiego spirytusu i wyrobów z niego, służących do spożycia, odbywa się stosownie do przepisów niniejszego rozporządzenia.

4) Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego przysługuje wyłączne prawo nabywania spirytusu oraz czystych wódek monopolowych z jakiegokolwiek powodów zajętych lub podlegających sprzedaży przymusowej w kraju. Minister Skarbu ustali zasady, na jakich Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego płacić będzie za przejęte w sposób powyższy wyroby. W razie nabycia ich w drodze egzekucyjnej cena nabycia służy na zaspokojenie wierzytelności, dla których wdrożono egzekucję.

Art. 2. 1) Państwowy Monopol Spirytusowy posiada osobowość prawną.

2) Państwowy Monopol Spirytusowy jest przedsiębiorstwem o charakterze samodzielnej odrębnej jednostki gospodarczej, zorganizowanem i działającym na zasadach handlowych.

3) Zbycie, zamiana lub obciążenie hipoteczne majątku nieruchomego Państwowego Monopolu Spirytusowego może nastąpić jedynie za zezwoleniem władz ustawodawczych.

4) Wszelkiego rodzaju majątek Państwowego Monopolu Spirytusowego wolny jest od wszelkich ciężarów, opłat podatkowych i danin na rzecz Państwa i związków komunalnych z wyjątkiem opłat stemplowych oraz podatków komunalnych od gruntów i budynków, opłat komunalnych od przeniesienia własności nieruchomości, zaprotestowanych weksli, plakatów i anonsów, tudzież innych podatków komunalnych, ustanowionych na podstawie art. 20 ustawy

z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. № 94, poz. 747).

5) Do wykonania uprawnień, wyszczególnionych w art. 1, powołana jest Dykcja Państwowego Monopoli Spirytusowego podporządkowana Ministrowi Skarbu, który określi:

- a) ustrój wewnętrzny Dykcji Państwowego Monopoli Spirytusowego,
- b) stosunek Dykcji Państwowego Monopoli Spirytusowego do władz skarbowych,
- c) stosunek służbowy pracowników Dykcji Państwowego Monopoli Spirytusowego, zapewniający im prawa emerytalne nie w mniejszej mierze, jak funkcjonariuszom państwowym, z uwzględnieniem praw, nabytych do tymczasową służbą.

6) Na czele Dykcji Państwowego Monopoli Spirytusowego stoi Dyrektor.

Art. 3. 1) Do majątku Państwowego Monopoli Spirytusowego należą ruchomości i nieruchomości, któremi rozporządzał rządowy monopol spirytusowy rosyjski, oraz urządzenia i naczynia przejęte od Państwa, a służące do pomieszczenia i przewozu spirytusu.

2) Dykcja Państwowego Monopoli Spirytusowego działa na zasadzie odrębnego preliminarza rocznego dochodów i rozchodów, zatwierdzonego przez Ministra Skarbu po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej. W ramach tego preliminarza Dykcja Państwowego Monopoli Spirytusowego wykonywa wszelkie inwestycje, nie wyłączając budowli i nabywania nieruchomości. Preliminarz ten stanowi załącznik do budżetu państwowego. Do ogólnego budżetu państwowego wchodzi z tego preliminarza jedynie nadwyżka dochodów, względnie rozchodów.

3) Z końcem każdego roku kalendarzowego Dykcja Państwowego Monopoli Spirytusowego zestawia bilans i rachunek zysków i strat wedle zasad księgowości handlowej, wyprowadzając czysty zysk handlowy przedsiębiorstwa po potrąceniu między innymi wszelkich podatków i opłat, od których jest ono zwolnione.

4) Minister Skarbu przeznaczy pewien odsetek czystego zysku handlowego Państwowego Monopoli Spirytusowego na nagrody pieniężne, zapomogi i na cele opieki społecznej dla pracowników Państwowego Monopoli Spirytusowego oraz współdziałających z Państwowym Monopolem Spirytusowym państwowych funkcjonariuszów skarbowych działu podatków pośrednich.

5) 1% dochodu Skarbu z czystego zysku handlowego Państwowego Monopoli Spirytusowego przeznacza się do dyspozycji Ministra Spraw Wewnętrznych na walkę z alkoholizmem, szpitale i schroniska dla alkoholików.

Art. 4. 1) Przy Ministerstwie Skarbu tworzy się Państwową Radę Spirytusową jako organ doradczy i opiniodawczy w sprawach, wymienionych w niniejszym rozporządzeniu lub zleconych przez Ministra Skarbu.

2) Radzie przewodniczy Minister Skarbu lub wyznaczony przez niego zastępca.

Rada składa się z 18 osób:

a) w jednej połowie — z osób wyznaczonych po trzy przez Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu, oraz Rolnictwa i Dóbr Państwowych — z pośród znawców produkcji spirytusu, oczyszczania spirytusu i wyrobu wódek oraz eksportu i wewnętrznego handlu spirytusem, jak również z przedstawicieli przemysłu, zużywającego spirytus do swoich wyrobów;

b) w drugiej połowie — z przedstawicieli producentów spirytusu, rektyfikatorów i fabrykantów wódek, z eksporterów i handlujących, powołanych przez Ministra Skarbu na wniosek odpowiednich organizacyj w sposób, określony w rozporządzeniu wykonawczem.

3) Członkowie Państwowej Rady Spirytusowej jednej i drugiej grupy będą powołani przy równomiernem uwzględnieniu tak wszystkich dzielnic Polski, jako też wspomnianych zawodów gospodarczych z tem zastrzeżeniem, że z liczby dziewięciu przedstawicieli drugiej grupy przypada pięciu na przedstawicieli gorzelni rolniczych, jeden na przedstawicieli rafinerji, jeden na przedstawicieli fabryk wódek, jeden na przedstawicieli eksportu i handlu i jeden na przedstawicieli gorzelni przemysłowych.

4) Państwową Radę Spirytusową zwołuje Minister Skarbu w miarę potrzeby.

5) Minister Skarbu winien zwołać Radę w ciągu dwóch tygodni na żądanie co najmniej 9 członków Rady. Żądanie powinno być wniesione na piśmie i zawierać wyszczególnienie spraw, które mają być przedmiotem obrad.

Art. 5. 1) Zapotrzebowanie krajowe na wszelki spirytus zaspakaja wyłącznie Dykcja Państwowego Monopoli Spirytusowego, obliczając corocznie w miesiącu listopadzie i podając do publicznej wiadomości przybliżoną wysokość tego zapotrzebowania na następną kampanję gorzelniczą.

2) Najpóźniej do dnia 31 stycznia każdego roku Minister Skarbu na wniosek Dykcji Państwowego Monopoli Spirytusowego i po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej określa ilość spirytusu, jaką Dykcja Państwowego Monopoli Spirytusowego powinna zakupić z produkcji krajowej w następnjej kampanji (kontyngent zakupu Państwowego Monopoli Spirytusowego). Ilość tę Dykcja Państwowego Monopoli Spirytusowego zakupuje, a przedsiębiorcy gorzelni winni dostarczyć po monopolowej cenie nabywania, ustanowionej w myśl przepisów art. 10 i 11, franco wagon najbliższej od gorzelni stacji towarowej kolei żelaznej lub franco statek najbliższej przystani.

3) Koszt przewozu spirytusu koleją względnie statkiem ponosi Dykcja Państwowego Monopoli Spirytusowego. Odbiór spirytusu przez władze skarbowe następuje w rektyfikacji lub w składzie monopolowym.

4) Na żądanie Dykcji Państwowego Monopoli Spirytusowego przedsiębiorca winien dostarczyć spirytus do innego miejsca, aniżeli do najbliższej towarowej stacji kolei żelaznej, względnie do najbliższej przystani. W tym wypadku poniesie Dykcja ewentualną różnicę kosztów przewozu kołowego według

taryfy, ustanawianej corocznie przez Ministra Skarbu po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej.

5) Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego może na żądanie przedsiębiorcy gorzelni zarządzić odstawę spirytusu do innego miejsca, aniżeli do najbliższej towarowej stacji kolejowej lub przystani, lecz w tym wypadku zwraca jedynie normalny koszt przewozu kolejowego.

6) Nadwyżkę spirytusu, przekraczającą wewnętrzne zapotrzebowanie Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego, Minister Skarbu zwalnia do wywozu zagranicę. Ilość, przeznaczoną do wywozu zagranicę, producenci spirytusu odstawią do składów Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego do dyspozycji jednej na całe Państwo spółdzielczej organizacji, która, działając na zasadzie statutu, zatwierdzonego przez Ministra Skarbu, spienięża ten spirytus na rynkach zagranicznych. Statut tej organizacji określi udział w niej poszczególnych gałęzi przemysłu spirytusowego oraz stosunek do Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego.

7) W razie stwierdzenia, że Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego posiada nadwyżkę zapasów spirytusu, i odpowiedniej sytuacji na rynku eksportowym Minister Skarbu może zwolnić tę nadwyżkę w całości lub częściowo do wywozu zagranicę na warunkach przez siebie ustalonych.

8) Na wniosek zainteresowanych Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego może odstąpić przedsiębiorcom gorzelni rolniczych potrzebną ilość spirytusu z ich produkcji do skażenia na miejscu dla celów własnego gospodarstwa. O ilość tę podwyższa się kontyngent zakupu, co jednak nie wpływa na zmianę monopolowej ceny nabycia (art. 10 i 11) dla tejsze gorzelni. Za ilości, zwolnione na te cele, Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego żadnych dopłat nie uskutecznia ani nie pobiera. Koszt skażenia ponosi w tym wypadku producent.

Art. 6. 1) W ciągu miesiąca lutego każdego roku Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego powiadamia każdą gorzelnię, jaką ilość spirytusu (kontyngent zakupu) obowiązana będzie dostarczyć w ciągu następnej kampanii gorzelniczej, we wrześniu zaś tegoż roku poda przypuszczalne terminy odbioru.

2) Kontyngent zakupu winien być rozłożony na partje, odbierane w miarę możliwości stopniowo w ciągu kampanji.

Art. 7. Odprawa spirytusu z gorzelni i rektyfikacji odbywa się stosownie do przepisów, wydanych przez Ministra Skarbu.

Art. 8. 1) Odstawy spirytusu z gorzelni do wyznaczonej przez Dyrekcję Państwowego Monopolu Spirytusowego rektyfikacji lub składu uskutecznia przedsiębiorca gorzelni w swoich naczyniach metalowych.

2) Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego może na żądanie przedsiębiorcy gorzelni dostarczać mu na czas dostawy niezbędna ilość beczek metalowych do najbliższej od gorzelni wskazanej przezeń stacji kolejowej, skąd przedsiębiorca go-

rzelnii winien własnym kosztem zwieźć te beczki do gorzelni.

3) Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego ustala zarówno taryfę opłat, jakie pobiera od przedsiębiorców gorzelni za używanie beczek skarbowych, z uwzględnieniem amortyzacji i wszelkich kosztów własnych prócz przewozu kolejowego, jak i taryfę, według której płaci odpowiednie wynagrodzenie przedsiębiorcy gorzelni za użycie jego naczyni do transportu spirytusu koleją lub statkiem.

4) Taryfy powyższe winny uwzględniać koszt przewozu próżnych beczek, który Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego zwraca przedsiębiorcom gorzelni.

Art. 9. 1) Wysokość dopuszczalnych zaników przy magazynowaniu tak w gorzelniach, samoistnych rektyfikacjach i oddziałach rektyfikacyjnych, jak i w innych składach i podczas transportu spirytusu ustanawia Minister Skarbu po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej. Za ubytki, przekraczające dozwolone normy zaników, odpowiada przedsiębiorca gorzelni względnie rektyfikacji lub składu według obowiązującej w czasie stwierdzenia ubytków monopolowej ceny sprzedażnej, wyznaczonej za spirytus do fabrykacji wódek gatunkowych (art. 21 ust. 1 c).

2) Władza skarbowa II instancji zwolni przedsiębiorcę od uiszczenia należności w ustępie poprzednim określonej, jeśli ubytki powstały skutkiem siły wyższej lub skutkiem takich zdarzeń, których nie można było przewidzieć ani im zapobiec, w szczególności, gdy ubytek spowodowały takie zdarzenia w czasie przewozu koleją lub statkiem.

3) O zajściu powyższych zdarzeń, zwalnających przedsiębiorcę od odpowiedzialności za ubytki, przedsiębiorca winien zawiadomić w ciągu 24 godzin, a w wypadkach szczególnie utrudnionej komunikacji w ciągu 3 dni od chwili spostrzeżenia zdarzenia inspektora kontroli skarbowej i winien udowodnić zajście warunków, zwalnających od zapłaty za zaniki.

Art. 10. 1) Monopolowa cena nabycia spirytusu składa się:

- a) z podstawowej ceny monopolowej;
- b) z dodatku lub potrącenia, zależnie od wysokości kontyngentu zakupu Państwowego Monopolu Spirytusowego.

2) W listopadzie każdego roku Rada Ministrów na wniosek Ministra Skarbu, postawiony po zbadaniu opinii Państwowej Rady Spirytusowej, ustala podstawową cenę monopolową za spirytus, który będzie dostarczony Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego w ciągu bieżącej kampanji.

3) Cenę spirytusu ustala się za 1 hektolitr 100% alkoholu. Należność wypłaca się dostawcom w ciągu 14 dni po uskutecznieniu odbioru.

4) Podstawowa cena monopolowa winna być dla każdego województwa oddzielnie wypośredkowana i tak obliczona, aby pokrywała przeciętne koszty produkcji i dostawy (art. 5 ust. 2) spirytusu dobrze prowadzonej gorzelni rolniczej, wypalającej w ciągu kampanji 700 hl. 100% spirytusu z ziemniaków, przyczem wywar powinien pozostać gorzelni za darmo.

5) Minister Skarbu może oznaczyć po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej do dnia 1 lipca każdego roku wysokość i terminy przedpłaty, którą Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego wypłaci za odpowiednim zabezpieczeniem przedsiębiorcy gorzelni na rachunek jego należności za produkty przyszłej kampanji.

6) Minister Skarbu może ustanowić po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej premję za spirytus o mocy nie niższej niż 92°.

Art. 11. 1) Przy gorzelniach rolniczych dolicza się do ceny podstawowej lub też się z niej potrąca — zależnie od wysokości ustalonego dla danej gorzelni kontyngentu zakupu Państwowego Monopolu Spirytusowego:

	do 300 hl.	— 30% dodatku
od 301	„ 400 hl.	— 25% „
od 401	„ 500 hl.	— 20% „
od 501	„ 600 hl.	— 10% „
od 601	„ 800 hl.	— bez dodatku i potrącenia
od 801	„ 1000 hl.	— 8% potrącenia
od 1001	„ 1300 hl.	— 15% „
ponad	„ 1300 hl.	— 15% „

2) Jeżeli wskutek stosowania niższego procentu dodatku, względnie wyższego procentu potrącenia suma należna za większą ilość kontyngentu zakupu spirytusu byłaby niższa od sumy, należnej za mniejszą ilość, natenczas należy wypłacić najwyższą sumę, jaka wypadnie z obliczenia za mniejszą ilość spirytusu.

3) Monopolową cenę nabycia dla gorzelni przemysłowych, z wyłączeniem drożdżowych, oblicza się na daną kampanję według wysokości kosztów produkcji przeciętnego prawa odpędu poprzedniej kampanji tychże gorzelni w Państwie, przyczem wywar powinien pozostać gorzelni za darmo. Gorzelnie całkowicie i racjonalnie użytkujące wywar otrzymują cenę zwiększoną o 10%.

4) Obliczona w sposób powyższy cena dla gorzelni przemysłowych nie może być jednak wyższa, aniżeli przeciętna arytmetyczna wojewódzkich monopolowych cen państwowych, ustalonych dla gorzelni rolniczych, zmniejszona o 17 $\frac{1}{2}$ % dla gorzelni przemysłowych użytkujących i o 27 $\frac{1}{2}$ % dla nieużytkujących całego wywaru.

5) Za spirytus z gorzelni drożdżowych Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego płacić będzie cenę o 30% niższą, niż monopolowa cena nabycia spirytusu z innych gorzelni przemysłowych, obliczona w myśl poprzedniego ust. 3 zdanie 1, a w razie zastosowania ustępu 4 — w myśl tego ustępu.

Oczyszczanie spirytusu.

Art. 12. 1) Oczyszczanie (rektyfikowanie i rafinowanie) spirytusu odbywa się:

- w rektyfikacjach monopolowych lub prywatnych,
- w oddziałach rektyfikacyjnych fabryk wódek i gorzelni.

2) Minister Skarbu określi po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej warunki oczyszczania i magazynowania w zakładach prywatnych, wykony-

wających zamówienia Państwowego Monopolu Spirytusowego, tudzież ustali zasady, na jakich ma się odbywać oczyszczanie spirytusu, przeznaczonego na wywóz zagranicę.

3) Wynagrodzenie za oczyszczanie i magazynowanie spirytusu ustalone zostanie bądź na podstawie dobrowolnej umowy pomiędzy Dyrekcją Państwowego Monopolu Spirytusowego a przedsiębiorcami rektyfikacyj, bądź też w drodze publicznego przetargu.

Art. 13. 1) Przedsiębiorcy rektyfikacji samostnych oraz oddziałów rektyfikacyjnych przy gorzelniach odpowiadają za przyjęty do oczyszczania spirytus monopolowy. Za ubytki przy oczyszczaniu, przekraczające dozwolone normy zaników, przedsiębiorca obowiązany jest zapłacić Państwowemu Monopolowi Spirytusowemu obowiązującą w czasie stwierdzenia ubytków monopolową cenę sprzedażną, wyznaczoną za spirytus do fabrykacji wódek gatunkowych (art. 21 ust. 1c).

2) Zwolnienie od uiszczenia należności w ustępie poprzednim określonej może nastąpić w wypadkach i na warunkach, wyszczególnionych w art. 9 ust. 2.

Art. 14. Minister Skarbu określi po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej:

- najwyższy procent zaników spirytusu przy oczyszczaniu,
- najwyższy procent odpadków, które można przeznaczyć do zniszczenia,
- sposoby zbierania odpadków oraz środki niezbędne w celu zapobieżenia przedstawieniu innych płodów, nie podlegających opodatkowaniu, w miejsce odpadków od rektyfikacji,
- sposoby badania gatunków odpadków i określenia ilości zawartych w nich procentów czystego spirytusu w celu zwolnienia ich od opłaty skarbowej,
- sposób niszczenia odpadków i niezbędne przytem formalności.

Wyrób wódek.

Art. 15. 1) Wódki dzieli się na:

- czyste, stanowiące czysty alkohol etylowy, rozcieńczony wodą, bez jakichkolwiek innych dodatków;
  - gatunkowe, stanowiące wodny roztwór alkoholu etylowego z dodaniem nalewu na owoce, trawy lub korzeni albo też z dodaniem destylatu lub derywatu oraz cukru lub esencji aromatycznej.
- 2) Pod nazwę wódek gatunkowych podciąga się również likiery, rummy, araki, koniaki i t. p.
- 3) Spirytus pędzony z owoców, jagód i odpadków z nich, wina oraz wszelki spirytus „pejsachowy” zwalnia Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego do fabryk wódek lub do rozlewni za opłatą w wysokości różnicy pomiędzy monopolową ceną sprzedażną spirytusu na wódki gatunkowe (art. 21 ust. 1c) a kosztem własnym monopolowego spirytusu oczyszczonego (art. 20 ust. 1a).

Art. 16. 1) Wyrób czystych wódek prowadzić może wyłącznie Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego.

2) Wyrób wszelkich innych wódek (art. 15 ust. 1 b), jak również soków, zawierających alkohol, i morsów, dozwolony jest jedynie na podstawie otrzymanej koncesji.

Art. 17. Minister Skarbu określi w ramach obowiązujących ustaw, jaką maksymalną i minimalną zawartość alkoholu posiadać winny wyroby wódczane, puszczane w obrót handlowy tak przez Dyрекcję Państwowego Monopoliu Spirytusowego, jak i przez przedsiębiorców prywatnych.

Art. 18. Minister Skarbu wyda przepisy o sposobie wykonywania kontroli nad przemysłem wódczanym.

Sprzedaż spirytusu i monopolowych wyrobów wódczanych.

Art. 19. 1) Dyrekcja Państwowego Monopoliu Spirytusowego sprzedaje spirytus i czyste wódki monopolowe bądź we własnych, bądź w koncesjonowanych składach i sklepach prywatnych, wymienionych w art. 76 niniejszego rozporządzenia. Koncesjonowane miejsca sprzedaży obowiązane są posiadać wódki monopolowe w ilości dostatecznie zabezpieczającej pokrycie miejscowego zapotrzebowania.

2) Koncesjonowane detaliczne miejsca sprzedaży obowiązane są przyjmować zwrotne butelki po spirytusie i wódkach monopolowych po cenach i na warunkach, ustalonych przez Dyрекcję Państwowego Monopoliu Spirytusowego. Ministrowi Skarbu przysługuje prawo zawieszania mocy obowiązującej niniejszego przepisu.

3) Zakłady, nie stosujące się do tych przepisów, mogą być pozbawione koncesji.

Art. 20. 1) Minister Skarbu określa jednolicie dla całego Państwa:

a) cenę kosztów własnych spirytusu oczyszczonego przy uwzględnieniu przeciętnego kosztu zakupu spirytusu surowego, kosztów oczyszczania, przewozu i magazynowania, oprocentowania kapitału obrotowego i kosztów ubezpieczenia, jako też pozostałych kosztów handlowych i administracyjnych, tudzież kosztów obowiązkowej kontroli technicznej i pomocy naukowej dla gorzelnii oraz strat, ponoszonych przy sprzedaży spirytusu poniżej kosztów własnych,

b) opłatę skarbową, określoną od jednego hl. 100° spirytusu i pobieraną od całej ilości spirytusu, zużytego w granicach Państwa,

c) sprzedażną cenę detaliczną czystych wódek monopolowych.

2) Opłata skarbowa od spirytusu obejmuje sumę 1 zł. od 1 litra 100° spirytusu, zastępującą dodatek do podatku od spirytusu na rzecz związków komunalnych i samorządu wojewódzkiego, przewidziany w art. 10 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 747), oraz przewidziany w art. 25 tejże ustawy osobny podatek wojewódzki. Z kwoty 1 zł. przypadnie 80 gr. na udział związków komunalnych, a 20 gr. wzamian osobnego podatku wojewódzkiego.

Co do rozdziału i wypłaty udziału związkom komunalnym obowiązują postanowienia art. 10, 25 i 58 powołanej ustawy, za podstawę zaś do rozdziału wpływów, przypadających na rzecz wojewódzkiego samorządu, przymuje się liczbę ludności według ostatniego urzędowego spisu ludności. Dalsze opodatkowanie spirytusu i napojów spirytusowych na rzecz związków komunalnych i samorządu wojewódzkiego oraz na wszelkie inne cele jest niedopuszczalne.

3) Od opłaty skarbowej zwolniony jest spirytus, używany do celów technicznych, oświetleniowych i napędowych oraz dla celów naukowych wyższych zakładów naukowych.

4) Sprzedażna cena detaliczna czystych wódek monopolowych składa się:

- a) z kosztów własnych spirytusu oczyszczonego,
- b) z opłaty skarbowej od spirytusu,
- c) z kosztów przerobu, zużycia surowców i opakowania, kosztów amortyzacji i konserwacji budynków i urządzeń, kosztów oprocentowania kapitału zakładowego i obrotowego, kosztów ubezpieczenia, kosztów robocizny, kosztów sprzedaży i przewozu oraz pozostałych kosztów handlowych i administracyjnych, tudzież wszelkich podatków, jakie opłacają przedsiębiorstwa prywatne, z wyjątkiem podatku dochodowego,
- d) z czystego zysku.

Art. 21. 1) Dyrekcja Państwowego Monopoliu Spirytusowego sprzedaje spirytus:

- a) oczyszczony na cele lecznicze, naukowe i domowe po cenie, ustalonej dla detalicznej sprzedaży czystych wódek monopolowych, a przeliczonej na cenę za 1 L. 100° spirytusu;
- b) oczyszczony fabrykantom wódek czystych w okresie przejściowym na terenach, nieobjętych pełnym monopolem, po cenie, składającej się z opłaty skarbowej i kosztów własnych spirytusu oczyszczonego;
- c) oczyszczony fabrykantom wódek gatunkowych po cenie o 25° wyższej od sumy opłaty skarbowej i kosztów własnych spirytusu oczyszczonego;
- d) skażony do celów technicznych, oświetleniowych i napędowych po cenach, których wysokość oznacza Minister Skarbu po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej; ceny te mogą być niższe od kosztów własnych.

2) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu może obniżyć ceny na spirytus nieskażony lub skażony, a przeznaczony do celów przemysłowych, technicznych i napędowych oraz dla użytku wyższych zakładów naukowych. Zakłady, chcące otrzymać spirytus nieskażony lub skażony po niższej cenie, podlegają przepisanej przez Ministra Skarbu kontroli.

3) Minister Skarbu oznacza sumę, jaką z dochodów Państwowego Monopoliu Spirytusowego przekazywać się będzie corocznie na zapomogi dla instytucyj nieobliczonych na zysk, a mianowicie dla szpitali, klinik, zakładów leczniczych, naukowych i innych, zużywających nieskażony spirytus dla celów leczniczych i naukowych, tytułem częściowego zwrotu kosztów nabycia tego spirytusu.

4) Minister Skarbu po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej oznacza również sumę, jaką Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego wypłacać będzie od każdego hektolitra 100% spirytusu, dostarczonego na kontyngent zakupu, na cele kontroli technicznej i pomocy naukowej dla gorzelni. Kontrola ta i pomoc będzie wykonywana przez instytucje naukowe na podstawie specjalnych umów, których zasadnicze warunki podlegają zatwierdzeniu Ministra Skarbu.

5) W razie podwyższenia ceny sprzedażnej spirytusu monopolowego, przeznaczonego do spożycia, Minister Skarbu może pobrać dodatkową opłatę — w wysokości różnicy pomiędzy poprzednią a podwyższoną ceną sprzedażną — od spirytusu, znajdującego się w obrocie w postaci czystej lub w wyrobach wódczanych w przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych.

Art. 22. 1) Zabrania się:

a) sprzedaży detalicznej czystych wódek monopolowych po cenach wyższych od ustalonych przez Ministra Skarbu;

b) sprzedaży detalicznej wszelkich wódek rozlewu prywatnego po cenach niższych, niż ceny detaliczne, wyznaczone na monopolowe wódki czyste odpowiedniej mocy i ilości.

2) Do czasu zaprowadzenia pełnego monopolu na całym obszarze Państwa Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego może za zezwoleniem Ministra Skarbu sprzedawać swoje wyroby także na obszarze, nieobjętym pełnym monopolem.

Art. 23. Na wniosek kupującego Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego może odroczyć zapłatę części należności, przypadającej za sprzedany spirytus, za należytem zabezpieczeniem.

Art. 24. Spirytus, sprzedany na cele naukowe, domowe lub lecznicze, nie może być zużyty w fabrykach wódek.

Art. 25. 1) Czysta wódki monopolowe sprzedaje się w opakowaniu, wskazującym ich pochodzenie, cenę jednostki w detalu, gatunek, ilość i zawartość alkoholu 100%.

2) Zabrania się sprzedaży napojów spirytusowych w naczyniach o innych pojemnościach, aniżeli: 2, 1, 0,75, 0,5, 0,25, 0,10 i 0,05 litra.

3) Minister Skarbu wyznaczy termin likwidacji zapasów naczyń o innej pojemności dla wódek gatunkowych.

Art. 26. 1) Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego może odmówić sprzedaży spirytusu i swych wyrobów osobom karanym dwukrotnie za pogwałcenie przepisów niniejszego rozporządzenia.

2) Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego może otwierać własne sklepy sprzedaży swoich wyrobów (spirytusu i wódek) bez osobnej koncesji.

Art. 27. Zabrania się sprzedawcom:

a) sprzedawać spirytus i czyste wódki monopolowe w innych opakowaniach lub naczyniach, jak w dostarczonych przez Dyrekcję Państwowego Monopolu Spirytusowego;

b) zmieniać zawartość alkoholu, smak i wygląd czystych wódek monopolowych, mieszać poszczególne gatunki ze sobą lub innymi wyrobami, chyba że kupujący wyraźnie tego żąda dla natychmiastowego spożycia na miejscu;

c) odrywać, uszkadzać lub zmieniać zabezpieczenia, znajdujące się na butelkach z wyrobami monopolowymi przed odkorkowaniem;

d) zezwalać na picie w miejscu sprzedaży napojów alkoholowych, jeżeli sprzedawca nie posiada koncesji na wyszynk.

Art. 28. 1) Wszelkie należności Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego, nie wyłączając należności, powstałych z odroczenia części zapłaty za sprzedany spirytus (art. 23), oraz z wydania przedsiębiorcom gorzelni zaliczek na spirytus (art. 10 ust. 5), korzystają z tych samych przywilejów, co podatki i opłaty publiczne. Ściąganie tych należności odbywa się w trybie, przewidzianym dla bezspornych należności skarbowych, na podstawie orzeczeń, wydawanych na wniosek Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego przez właściwe władze skarbowe I instancji.

2) Prawo żądania zwrotu nienależnie uiszczonych opłat skarbowych oraz nienależnie dokonanych na rzecz Państwowego Monopolu Spirytusowego wpłat przedawnia się w ciągu jednego roku od dnia powstania tego prawa.

3) Prawo do wymiaru należnych Państwu opłat skarbowych oraz należnych Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego wpłat z tytułu prowadzenia monopolu spirytusowego przedawnia się w ciągu pięciu lat.

4) Jeżeli na stronie ciąży obowiązek dostarczenia danych, mających służyć za podstawę do wymiaru, bieg tego okresu rozpoczyna się od upływu roku obrachunkowego, w którym strona tych danych dostarczyła, gdy zaś strona danych do wymiaru nie dostarczyła, bieg przedawnienia rozpoczyna się od upływu tego roku, w którym władza miała możliwość dokonania wymiaru. Prawo do wymiaru gaśnie w tym ostatnim wypadku w każdym razie po upływie lat 15 od chwili powstania prawa do wymiaru.

5) Jeżeli strona nie miała obowiązku dostarczenia danych do wymiaru, bieg przedawnienia rozpoczyna się od upływu tego roku obrachunkowego, w którym należność powstała.

6) Prawo do poboru wymierzonych opłat i wpłat przedawnia się w przeciągu pięciu lat, licząc od upływu tego roku, w którym ta należność była płatną.

7) Przedawnienie prawa do poboru opłat lub wpłat monopolowych przerywa każdy urzędowy krok, podjęty przez właściwą władzę skarbową lub Dyrekcję Państwowego Monopolu Spirytusowego w celu ściągnięcia należności wymierzonej lub zatajonej przeciw obowiązanemu do jej uiszczenia.

Obrót z zagranicą.

Art. 29. 1) Spirytus i wszelkie wyroby ze spirytusu, przywożone z zagranicy lub obszarów, na których niniejsze rozporządzenie nie obowiązuje,

podlegają opłacie na rzecz Skarbu Państwa w wysokości, określonej przez Ministra Skarbu odpowiednio do opłat i cen, przewidzianych w art. 20 i 21.

2) Spirytus i napoje wyrabiane ze spirytusu mogą być przywożone z zagranicy lub obszarów, na których rozporządzenie niniejsze nie obowiązuje, tylko za zezwoleniem Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu.

Art. 30. 1) Opłata, ciężąca na towarze, powinna być uiszczona przy wprowadzaniu towaru w obręb Państwa.

2) Minister Skarbu oznaczy władze skarbowe, uprawnione do wymiaru i poboru tej opłaty.

Art. 31. 1) Spirytus, zwolniony do wywozu zagranicę, można przechowywać w koncesjonowanych przez Ministra Skarbu wolnych składach eksportowych. Minister Skarbu może również zezwolić na otworzenie wolnych składów wyrobów wódczanych.

2) Eksportującemu wódki gatunkowe lub inne wyroby spirytusowe zwrócona zostanie po wywozie zagranicę, względnie po złożeniu tych wyrobów do wolnego składu eksportowego różnica między ceną zapłaconą za spirytus na wyprodukowanie wyrobów powyższych i ceną kosztów własnych Państwowego Monopolu Spirytusowego, określoną w myśl postanowienia art. 20 ust. 1 lit. a niniejszego rozporządzenia.

3) Minister Skarbu może eksportującemu wódki gatunkowe lub inne wyroby spirytusowe zezwolić pod warunkami, przez siebie ustalonymi, na zakup spirytusu eksportowego w kraju:

- a) w ilości, jaką eksportujący zobowiąże się wywieźć zagranicę, lub
- b) w takiej ilości, jaką nabył od Państwowego Monopolu Spirytusowego po cenach krajowych i już wywiózł zagranicę, względnie złożył do wolnego składu eksportowego.

4) Ilość spirytusu, otrzymana na mocy postanowienia punktu b poprzedniego ustępu, winna być przerobiona na taki produkt, jaki został wyeksportowany, względnie złożony do wolnych składów eksportowych, i produkt ten powinien być puszczonej w obieg na zużycie w kraju w myśl obowiązujących przepisów, o ile Minister Skarbu w poszczególnych wypadkach nie zezwoli na przeróbkę spirytusu na inne cele.

CZĘŚĆ II.

Gorzelnie, regulowanie produkcji, przerobu i sprzedaży spirytusu.

I. G o r z e l n i e.

Art. 32. 1) Wyrób (odpęd) spirytusu dozwolony jest wyłącznie w gorzelniach czynnych na mocy dotychczas obowiązujących ustaw, a o ile chodzi o gorzelnie nowe, koncesjonowanych przez Ministra Skarbu.

2) Gorzelnie dzielą się na rolnicze i przemysłowe.

Art. 33. 1) Gorzelnia ma charakter rolniczy, jeżeli pędzi spirytus wyłącznie z ziemniaków jako

produktu podstawowego i zboża na sód, przyczem wywar oraz uzyskany obornik winny być w całości zużyte w gospodarstwie połączonym z gorzelnią.

2) W wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, Minister Skarbu może zezwalać na wyjątki od powyższego przepisu.

3) Najwyższy odpęd roczny gorzelnii rolniczej nie może przenosić 1600 hl.

Art. 34. 1) Gorzelnia, która nie stosuje się do warunków przepisanych w art. 33, traci charakter rolniczej; za produkcję jej w danej kampanji od chwili przekroczenia tych warunków będzie zapłacona taka cena, jak za produkcję gorzelnii przemysłowych, nie wyrabiających drożdży, nie uzyskuje ona jednak tem samem na przyszłość praw gorzelnii przemysłowych.

2) W razie niemożności stwierdzenia chwili, w której nastąpiło przekroczenie warunków przepisanych w art. 33, za całą produkcję danej kampanji będzie zapłacona taka cena, jak za produkcję gorzelnii przemysłowych, nie wyrabiających drożdży.

3) Powyższe skutki następują również, jeżeli gorzelnia:

- a) bez zezwolenia Ministra Skarbu przerabia inne surowce, niż ziemniaki i zboże na sód;
- b) zostanie wydzierżawiona osobie, która równocześnie nie wydzierżawiła co najmniej $\frac{3}{4}$ obszaru rolnego, o ile obszar ten był dla gorzelnii tytułem do uzyskania prawa odpędu;
- c) wyrabia spirytus na rachunek i ryzyko innych osób, aniżeli właściciel lub dzierżawca majątku i gorzelnii, z wyjątkiem wypadków, przewidzianych w art. 49.

4) Gorzelnia odzyskuje z następną kampanją charakter rolniczy, utracony w myśl ustępu 3 punktów b i c, jeżeli odpadną okoliczności, które w myśl powołanych punktów utratę spowodowały.

Art. 35. 1) Gorzelnie spółdzielcze lub spółkowe posiadają charakter rolniczy, jeżeli przerobione ziemniaki i zboże na sód pochodzą co najmniej w $\frac{2}{3}$ z gospodarstw rolnych udziałowców i jeżeli wywar zużywany jest w ich gospodarstwach rolnych.

2) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych może w wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, warunki wymienione złagodzić.

3) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych ustali zasady organizacji spółdzielni i spółek prowadzących gorzelnie rolnicze.

Art. 36. 1) Minister Skarbu może w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych oraz z Ministrem Spraw Wewnętrznych na określony czas zezwolić na pędzenie spirytusu w gorzelniach rolniczych z innych surowców, jak z ziemniaków i zboża na sód, określając jednocześnie, o ile pędzenie z innych surowców wpływa na zmianę monopolowej ceny nabycia.

2) Minister Skarbu może zezwolić poszczególnym gorzelniom rolniczym na przerobienie w danej kampanji innych surowców, aniżeli ziemniaki i zboże na sód, określając, o ile pędzenie z innych surow-

ców wpływa na zmianę monopolowej ceny nabycia za spirytus w danej gorzelnii.

Art. 37. Gorzelnie, które nie odpowiadają przepisom art. 33, a w szczególności gorzelnie, wyrabiające drożdże (drożdżowe), pędzące spirytus z owoców, jagód i odpadków z nich oraz wina (owocowe), wreszcie gorzelnie, pędzące spirytus na potrzeby rytualne (gorzelnie „pejsachowe”) — zalicza się do gorzelnii przemysłowych.

Art. 38. Odpędzanie spirytusu ze zboża jako podstawowego produktu może nastąpić tylko za specjalnym zezwoleniem Ministra Skarbu, wydanym po porozumieniu się z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 39. 1) Do postawienia nowej gorzelnii potrzebne jest zezwolenie Ministra Skarbu. Zezwolenia takiego Minister Skarbu udziela lub odmawia po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej i po porozumieniu się z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Udzielone zezwolenie ważne jest w ciągu jednego roku od daty wydania.

2) Minister Skarbu po porozumieniu się z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych odmówi zezwolenia na odbudowę zniszczonych, jak i na budowę nowych gorzelnii rolniczych w miejscowościach, nadających się ze względu na glebę i stosunki komunikacyjne do uprawy i zbytu buraków cukrowych, oraz w miejscowościach, mających łatwość zbytu ziemniaków wobec bliskości większych miast i ośrodków przemysłowych lub zakładów, przerabiających ziemniaki.

3) Minister Skarbu po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej i po porozumieniu się z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych oznacza co trzy lata, ile nowych gorzelnii rolniczych w następnym okresie trzechletnim może powstać w każdym województwie. Przepisowi temu nie podlegają gorzelnie, budowane przez Dyрекcję Państwowego Monopolu Spirytusowego.

4) Minister Skarbu nie może odmówić w okresie do 31 grudnia 1929 r. zezwolenia na odbudowę gorzelnii rolniczej zniszczonej wskutek wojny, o ile starający się o koncesję nie był karany za przekroczenie ustaw o produkcji lub handlu alkoholem po dniu 1 stycznia 1919 roku. Udzielone zezwolenie ważne jest w ciągu jednego roku od daty wydania.

5) Gorzelnie, zniszczone bez winy właściciela po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, mogą być w ciągu trzech lat odbudowane bez osobnego na to zezwolenia.

Art. 40. Minister Skarbu po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej i po porozumieniu się z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych oznacza najmniejsze i największe rozmiary, jakie nowe gorzelnie mogą posiadać.

Art. 41. 1) Każda gorzelnia winna odpowiadać ustalonym przez Ministra Skarbu warunkom kontroli skarbowej oraz przepisanyim wymogom technicznym, higienicznym i bezpieczeństwa pracy.

2) Nowa gorzelnia winna być przed uruchomieniem poddana oględzinom przez komisję, której skład ustali Minister Skarbu.

3) Z czynności swoich komisja ta spisze protokół w obecności właściciela gorzelnii lub jego pełnomocnika, ustalając stan gorzelnii i warunki jej uruchomienia według przepisów rozporządzeń wykonawczych, które wyda Minister Skarbu.

Art. 42. Corocznie przed uruchomieniem gorzelnii specjalne komisje władz skarbowych I instancji przeprowadzą w myśl przepisów wykonawczych, wydanych przez Ministra Skarbu, weryfikację urządzeń gorzelnii w obecności przedsiębiorcy gorzelnii lub jego pełnomocnika.

Art. 43. 1) Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego dostarczy gorzelniom własnych aparatów kontrolnych ustroju uznanego przez Ministra Skarbu.

2) Przedsiębiorca obowiązany jest swoim kosztem odebrać dostarczane aparaty z najbliższej stacji kolejowej, ustawić je w gorzelnii i utrzymywać w stanie używalności.

3) Minister Skarbu ustali warunki, na jakich Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego odkupi od przedsiębiorców aparaty kontrolne, będące ich własnością, a uznane za odpowiednie do dalszego użytku urzędowego w gorzelnii.

Art. 44. 1) Aparatów odpędowych i przyrządów kontrolnych nie wolno przestawiać, zmieniać, naprawiać, ani podejmować przy nich jakichkolwiek czynności bez uprzedniego zezwolenia właściwej władzy skarbowej.

2) W razie zajścia przeszkody w prawidłowym działaniu kontrolnego przyrządu mierniczego lub uszkodzenia przyrządu odpędowego należy natychmiast donieść o tem władzy skarbowej I instancji listem poleconym i telegraficznie za recepisem.

3) Takie same doniesienia należy wystosować również w razie zajścia wypadku, skutkiem którego spirytus zmagazynowany uległ zniszczeniu.

Art. 45. 1) Jeżeli przedsiębiorca gorzelnii nie kieruje sam gorzelnią, obowiązany jest ustanowić kierownika ruchu gorzelnii (gorzelnianego), który winien posiadać odpowiednie kwalifikacje i zezwolenie władzy skarbowej na prowadzenie gorzelnii.

2) Przedsiębiorca gorzelnii może — a na wypadek swej nieobecności lub jeżeli jest osobą prawną — winien wyznaczyć upelnomocnionego zastępcę, którym może być gorzelniany.

Art. 46. Minister Skarbu wyda po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej rozporządzenie w sprawie przeprowadzania nadzoru urządzeń technicznych gorzelnii, okresu pędzenia spirytusu, mocy spirytusu, transportu, magazynowania i oczyszczania spirytusu przez gorzelnie posiadające aparaty rektyfikacyjne, ksiąg gorzelnicznych i t. p., tudzież przepisy w sprawie poddania gorzelnii, zwłaszcza rolniczych, bezpłatnej przymusowej kontroli technicznej i zapewnienia im bezpłatnej pomocy naukowej.

II. Wysokość odpędu spirytusu.

Art. 47. 1) Celem dostosowania produkcji spirytusu do pojemności rynku zbytu wyznacza się co trzy lata dla całego Państwa i dla każdej gorzelnii prawo odpędu w odpowiedniej wysokości.

2) Wysokość ogólnego prawa odpędu w Państwie wyznacza Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej każdorazowo na okres 3 kampanij. Z tej ilości rezerwuje się 20% dla nowych i odbudowujących się gorzelni rolniczych, tudzież dla zaspokojenia uznanych za uzasadnione odwołań przedsiębiorców wszystkich gorzelni od wymiaru prawa odpędu, dokonanego przez izby skarbowe, oraz dla gorzelni, którym Minister Skarbu podwyższy prawo odpędu w myśl art. 50 ust. 1. W pozostałej reszcie prawa odpędu uczestniczyć będą gorzelnie rolnicze w 92%, gorzelnie przemysłowe w 8%.

3) W granicach ogólnego prawa odpędu Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych dokonywa po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej podziału odpędu pomiędzy poszczególne województwa. W obrębie każdego województwa przeprowadza izba skarbową podział odpędu pomiędzy uprawnionych do odpędu wedle następujących zasad:

- a) przy wyznaczaniu wysokości odpędu dla gorzelni rolniczych należy uwzględnić dla każdego gospodarstwa, połączonego z gorzelnią, obszar ziemi ornej, łąk i pastwisk, przyczem łąki i pastwiska mają być uwzględnione do maksymalnej wysokości 30% ziemi ornej, rozmiary gorzelni, rzeczywisty odpęd gorzelni w ostatnich trzech kampanjach, jakość gleby, stosunki komunikacyjne, położenie w stosunku do większych miast lub ośrodków przemysłowych, rozwój przemysłu cukrowniczego i krochmalnianego;
- b) przy gorzelniach przemysłowych uwzględniać należy sposób racjonalnego zużytkowania wywaru, techniczne uposażenie i rozmiar gorzelni, oraz faktyczny odpęd w ciągu ostatnich trzech lat;
- c) gorzelnie drożdżowe otrzymują prawo odpędu indywidualnie według norm przeciętnej rzeczywistej wydajności spirytusu na 1 kg. drożdży w ostatnim trzechleciu i zależnie od produkcji drożdży w ostatniej kampanji. W razie wzrostu produkcji drożdży gorzelnia może otrzymać odpowiedni do ustalonej normy przydział dodatkowy z rezerwy odpędowej. W razie zmniejszenia się produkcji drożdży, prawo odpędu się zmniejsza, nadwyżkę zaś przelewa się do rezerwy odpędowej;
- d) gorzelnie owocowe otrzymują prawo odpędu przy uwzględnieniu produkcji gorzelni w ostatnich trzech kampanjach, jej rozmiarów, urządzenia gorzelni wogóle, a w szczególności urządzenia, zapewniającego automatyczną kontrolę (przyrządy miernicze);
- e) gorzelniom owocowym, nie posiadającym przyrządów mierniczych, prawo odpędu przyznaje lub odmawia Minister Skarbu na wniosek izby skarbowej. Po zaspokojeniu potrzeb gorzelni owocowych izby skarbowe przeprowadzają na tych samych zasadach, jak dla gorzelni owocowych, podział reszty odpędu pomiędzy te gorzelnie melasowe,

które zobowiążą się pędzić w ciągu kampanji wyłącznie spirytus tak zwany „pejsachowy”.

4) O wymiarze odpędu ma być zawiadomiony poszczególny przedsiębiorca gorzelni nie później, jak 31 grudnia roku, poprzedzającego dane trzechlecie.

5) Przeciwno wymiarowi, dokonanemu przez izbę skarbową, może uprawniony w ciągu czterech tygodni od daty doręczenia wymiaru wnieść przez tę izbę odwołanie do Ministra Skarbu, który rozstrzyga ostatecznie.

Art. 48. 1) Prawo do przydziału odpędu z rezerwy odpędowej mają przedewszystkiem te gorzelnie rolnicze, które po dniu 1 sierpnia 1914 r. zostały wskutek wojny zniszczone i następnie odbudowane. Prawo to wygasa bez jakiegokolwiek odszkodowania w dniu 4 października 1929 r., jeżeli uprawniony nie wystawi do tego terminu własnej gorzelni.

2) Gorzelnie rolnicze, które powstaną po rozdziale odpędu, otrzymają prawo odpędu z rezerwy odpędowej; wysokość odpędu będzie ustalona zgodnie z zasadami, wymienionymi w art. 47.

Art. 49. Właścicielom gorzelni, które po dniu 1 sierpnia 1914 r. uległy wskutek wojny zniszczeniu i które nie zostały odbudowane do dnia 4 października 1924 r., Minister Skarbu może przydzielić połowę wysokości prawa odpędu, które należałoby się im według norm, ustalonych w art. 47; to prawo odpędu otrzymujący mogą przelać na inną własną gorzelnię, położoną w odległości, nieprzekraczającej 30 klm. lub na gorzelnię należącą do innego właściciela, położoną w odległości nieprzekraczającej 15 klm. — w obu wypadkach drogą jezdnią. Prawo to wygasa z dniem 4 października 1929 r.

Art. 50. 1) Minister Skarbu ma prawo na należycie umotywowany wniosek interesowanych podwyższyć odpowiednio prawo odpędu. Podwyżki prawa odpędu muszą się mieścić w granicach rezerwy odpędowej bez naruszenia jednak praw nowych gorzelni do przydzielenia prawa odpędu.

2) Jeżeli podwyżka prawa odpędu przyznana będzie gorzelni po rozpisanju kontyngentu zakupu (art. 6), natenczas pociąga ona za sobą odpowiedni przydział kontyngentu zakupu dopiero w następnej kampanji. Dotyczy to również wszystkich przydziałów prawa odpędu z rezerwy odpędowej, dokonanych po rozpisanju kontyngentu zakupu w danej kampanji.

3) Gorzelnie przemysłowe, połączone z zakładami, w których przerabia się spirytus własnego odpędu na inne produkty, niż napoje spirytusowe, mogą otrzymać po wykorzystaniu na te cele całkowitego przyznanego im na zasadzie art. 47 prawa odpędu, taki dodatkowy przydział prawa odpędu z rezerwy odpędowej, jaki pokryje całkowite zapotrzebowanie tych zakładów na wymienione cele. Za ilości, zwolnione na te cele, a przekraczające kontyngent zakupu gorzelni, Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego żadnych dopłat nie pobiera ani też nie skutecznia.

Art. 51. 1) Gorzelnia ulega zamknięciu, jeżeli w ciągu czterech następujących po sobie kampanij będzie nieczynna.

- 2) Prawo odpędu wygasa na dane trzechlecie:
- jeżeli gorzelnia bez uprzedniego zezwolenia Ministra Skarbu przeniesiona zostanie na inne miejsce;
  - jeżeli gorzelnia używa do wyrobu spirytusu innych surowców, aniżeli tych, jakie Minister Skarbu dopuści;
  - jeżeli gorzelnia, nie wyrabiająca dotąd drożdży, przechodzi na fabrykację drożdży bez zezwolenia Ministra Skarbu;
  - jeżeli gorzelnia została zlikwidowana przy parcelacji; o ile przy parcelacji majątku nowonabywcy utrzymają gorzelnię z zamiarem dalszego jej prowadzenia, tworząc w tym celu spółdzielnię lub spółkę, natenczas dotychczasowe prawo odpędu zostaje nienaruszone;
  - jeżeli właściciel gorzelni sam z prawa odpędu zrezygnuje.
- 3) Jeżeli niedopełnienie warunków pp. a, b i c nastąpi w ostatniej kampanji danego trzechlecia, natenczas gorzelnia traci prawo do przydziału odpędu na następne trzechlecie.
- 4) Po upływie czasu, na jaki w myśl ust. 2 i 3 prawo odpędu wygasało, gorzelnia może uzyskać na nowo przydział prawa odpędu tylko na zasadzie postanowień art. 39 ust. 1 narówni z gorzelniami nowopowstałymi.

5) Gorzelnia traci kontyngent zakupu na jedną następną kampanję:

- jeżeli, będąc uruchomiona w danej kampanji, nie wyprodukuje i nie dostarczy oznaczonej ilości kontyngentu zakupu spirytusu Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego, chyba że wstrzymanie produkcji lub niedostarczenie spirytusu nastąpiło z przyczyn losowych (siła wyższa) lub niezależnych od przedsiębiorcy gorzelni; uznanie, czy przyczyna była niezależna od przedsiębiorcy gorzelni, należy do swobodnej oceny Ministra Skarbu;
- jeżeli, posiadając przydział kontyngentu zakupu, nie uwiadomi Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego przed 15 grudnia o niemożności uruchomienia w bieżącej kampanji, chyba że nieuruchomienie spowodowane zostało zakazem władzy, wydanym po 15 grudnia.

Art. 52. Jeżeli gorzelnia rolnicza stanie się przemysłową lub odwrotnie, otrzymuje prawo odpędu z kontyngentu przemysłowego lub odwrotnie.

2) Przejście gorzelni rolniczej na przemysłową odbywa się w trybie art. 39.

Art. 53. 1) Właściciel dwóch lub więcej zdolnych do ruchu gorzelnii rolniczych może za zezwoleniem Ministra Skarbu przenieść prawo odpędu jednej gorzelni na drugą.

2) Minister Skarbu może przenieść niewykorzystane przez gorzelnie przemysłowe, z wyłączeniem drożdżowych, prawo odpędu na pozostałe gorzelnie przemysłowe, pragnące z tego prawa skorzystać. W tym celu winny wszystkie gorzelnie przemysłowe składać Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego najdalej do dnia 1 marca każdego roku wiążącą deklarację, w jakiej ilości pragną skorzystać z prawa odpędu w danej kampanji.

Art. 54. 1) Jeżeli skutkiem parcelacji obszar gruntów, przyjęty za podstawę przy wyznaczeniu prawa odpędu dla danej gorzelni, ulegnie większemu, aniżeli o 25% umniejszeniu gruntów ornych, prawo odpędu automatycznie się zmniejsza w ten sposób, że za każde pełne 10% umniejszenia gruntów ornych zmniejsza się prawo odpędu o 5%. Postanowienie to nie stosuje się do tych majątków, w których ilość ziemi ornej po parcelacji wystarcza do wysokości przydzielonego odpędu.

2) Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej określa najmniejszy obszar ziemi ornej, jaki powinno posiadać gospodarstwo, połączone z gorzelnią rolniczą.

Art. 55. Jeżeli przy oznaczaniu ogólnego prawa odpędu zostanie ono obniżone w stosunku do poprzedniego trzechlecia, obniżenie to należy przeprowadzić w taki sposób, że przedewszystkiem pozostawi się dla każdej gorzelni rolniczej 300 hl. nienaruszalnego odpędu, a ilość odpędu, przewyższająca 300 hl., umniejszy się proporcjonalnie w tym stosunku, w jakim będzie zachodziła potrzeba umniejszenia.

Art. 56. 1) Z ogólnego kontyngentu zakupu Państwowego Monopolu Spirytusowego w danej kampanji przypada 95% gorzelniom rolniczym, a 5% gorzelniom przemysłowym, z wyłączeniem gorzelni owocowych i „pejsachowych”.

2) Z powyższych ilości wydziela Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego ilość spirytusu, potrzebną na zaspokojenie potrzeb, określonych w art. 5 ust. 8, z kontyngentu zakupu, przypadającego gorzelniom rolniczym, oraz ilość, potrzebną na zaspokojenie potrzeb określonych w art. 50 ust. 3, z kontyngentu, przypadającego gorzelniom przemysłowym.

- 3) a) Gorzelniom drożdżowym przydziela się kontyngent zakupu w wysokości ustanowionych w art. 47 ust. 3 p. c norm prawa odpędu, lecz dla każdej poszczególnej drożdżowni nie więcej, aniżeli 0,15 ltr. spirytusu 100% na 1 kg. wyprodukowanych w ostatniej kampanji drożdży.
- b) Przydzielony danej gorzelni drożdżowej kontyngent zakupu ma być dostarczony jako surowka mocy nie niższej niż 94% i nie może być w ciągu kampanji zwiększony, natomiast może być zmniejszony, jeśli gorzelnia wyprodukuje mniejszą ilość drożdży, aniżeli ta, która była podstawą do wymiaru kontyngentu zakupu. Niewykorzystana ilość kontyngentu zakupu przeznaczona jest do dyspozycji Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego.
- c) Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego może odmówić odbioru surowki o mocy niższej, aniżeli 94%, lub odebrać ją, potrącając za każdy brakujący stopień mocy — 5% ceny nabycia.
- d) Jeśli kontyngent zakupu gorzelni drożdżowych, obliczony podług powyższych zasad, miał przekroczyć $\frac{1}{3}$ ogólnego zapotrzebowania Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego z gorzelni przemysłowych, naten-

czas Minister Skarbu zmniejszy ustanowioną wyżej normę 0,15 litr. na 1 kg. drożdży o tyle, aby kontyngent zakupu drożdżowni mieścił się w granicach $\frac{1}{3}$ zapotrzebowania Dyrekcji Państwowego Monopoli Spirytusowego na spirytus przemysłowy.

e) Jeżeli drożdżownia nie była czynna w ostatniej kampanji, przyjmuje się dane jednej z trzech poprzednich kampanji, jeżeli zaś drożdżownia przedtem nie istniała, natenczas przydziela się jej kontyngent zakupu, przyjmując za podstawę minimalną produkcję drożdży, określoną w art. 69.

4) Pozostałą ilość ogólnego kontyngentu zakupu Dyrekcja Państwowego Monopoli Spirytusowego rozdziela na poszczególne gorzelnie rolnicze i przemysłowe z wyłączeniem owocowych i pejsachowych w sposób następujący:

- a) przydziela po 150 hl. każdej zdolnej do ruchu gorzelnii, posiadającej w chwili podziału (art. 6) przydział prawa odpędu na daną kampanję;
- b) pozostałą ilość kontyngentu zakupu rozdziela pomiędzy gorzelnie wymienione w punkcie a) w stosunku do ich prawa odpędu po potrąceniu 150 hl.

Przepisy niniejszego ustępu nie dotyczą gorzelnii drożdżowych.

5) Resztę zapotrzebowania krajowego, na które składa się spirytus z owoców, odpadków z nich i jagód oraz z wina, tudzież spirytus „pejsachowy” zwalnia Dyrekcja Państwowego Monopoli Spirytusowego do wysokości prawa odpędu odnośnych gorzelnii na warunkach, określonych w art. 15 ust. ostatni. Niesprzedane, a wyprodukowane w ciągu kampanji ilości mogą być zaliczone na poczet prawa odpędu następnej kampanji, o ile gorzelnia owocowa, względnie „pejsachowa” w tej kampanji będzie czynna; w przeciwnym razie zapasy przeznacza się na wywóz zagranicę.

6) Jeżeli Dyrekcja Państwowego Monopoli Spirytusowego będzie potrzebowała dodatkowych ilości spirytusu w czasie kampanji, wówczas rozpisać dodatkowy kontyngent zakupu w sposób, określony przez Ministra Skarbu na wniosek Dyrekcji Państwowego Monopoli Spirytusowego.

7) Dyrekcja Państwowego Monopoli Spirytusowego może również na zasadach, ustalonych przez Ministra Skarbu, przenieść w ciągu kampanji niewykorzystany przez gorzelnie kontyngent zakupu w całości lub częściowo na pozostałe gorzelnie czynne, jednak za zgodą lub na prośbę tychże.

III. Fabryki wódek gatunkowych.

Art. 57. 1) Fabryki wódek gatunkowych podlegają kontroli skarbowej. Nowych fabryk nie wolno otwierać bez zezwolenia Ministra Skarbu.

2) Każda fabryka winna odpowiadać ustalonym przez Ministra Skarbu warunkom należytej kontroli skarbowej oraz przepisanywymogom technicznym, higienicznym i bezpieczeństwa pracy. Minister Skarbu ustali sposoby przeprowadzania weryfikacji fabryki i urządzeń.

Art. 58. 1) Wszelkiego rodzaju wódki, przeznaczone do obrotu handlowego lub wyszynku, muszą zawierać taki procent alkoholu, jaki jest uwidoczony na naczyniu, w którym się mieszczą. Procent czystego spirytusu oznacza się na naczyniach i w fakturach.

2) Minister Skarbu określa po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej granicę dopuszczalnych wahań tak co do procentu, jak i zawartości płynu w butelkach.

Art. 59. Na każdym naczyniu, zawierającym wódkę, puszczonego w obrót handlowy, winny być poza tem podane: firma fabrykanta i siedziba firmy. Posługiwanie się przez firmy krajowe na etykietach i opakowaniach językiem obcym jest dozwolone, jeżeli firma wytwórcza i jej siedziba są jednocześnie oznaczone w języku polskim. Na opakowaniu, mogącem kupującego wprowadzić w błąd co do pochodzenia wyrobu, winien być zamieszczony napis: „wyrób krajowy” literami tej samej wielkości, co nazwa firmy.

Art. 60. Minister Skarbu wyda przepisy, zakazujące używania do fabrykacji wódek gatunkowych domieszek szkodliwych dla zdrowia.

Art. 61. Nazwy wódek gatunkowych lub nalewek muszą odpowiadać tym składnikom owocowym lub roślinnym, które zostały użyte do wyrobu danej wódki lub nalewki.

Art. 62. Używanie dla wódek niemonopolowych nazw, znaków lub jakichkolwiek określeń, mogących wzbudzić mniemanie, że są wyrabiane przez Państwowy Monopol Spirytusowy, jest wzbronione.

Art. 63. Fabryki wódek, które po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia będą nieczynne dłużej niż rok, nie zmuszone do tego siłą wyższą, tracą koncesję.

Art. 64. Fabryki wódek mogą zakupywać spirytus wyłącznie od Dyrekcji Państwowego Monopoli Spirytusowego.

IV. Wyroby ze spirytusu, nie przeznaczone do picia.

Art. 65. Spirytus i odpadki z niego, przeznaczone na potrzeby techniczne lub na wyroby, nie nadające się do spożycia jako napój, muszą być doprowadzone do stanu wykluczającego ich użycie jako napoju.

Art. 66. Minister Skarbu może zezwolić na sporządzanie spirytusu skażonego ogólnym środkiem skażającym w prywatnych przedsiębiorstwach.

Art. 67. Zakłady, w których odbywa się skażanie spirytusu lub używanie skażonego spirytusu, podlegają kontroli skarbowej.

Art. 68. Minister Skarbu określi po porozumieniu się z Ministrem Przemysłu i Handlu i po wysłuchaniu Państwowej Rady Spirytusowej w drodze rozporządzenia wykonawczego:

- a) sposoby techniczne i metody skażania spirytusu;

- b) wymagania, którym odpowiadać winny spirytus, uboczne produkty i odpadki rektyfikacji, zwolnione przez władze skarbowe do skażania, tudzież środki, używane do skażania;
- c) przepisy o obrocie spirytusem skażonym, tudzież o kontroli;
- d) przepisy o obrocie mieszankami napędowymi;
- e) przepisy, regulujące użycie spirytusu metylowego;
- f) przepisy, regulujące użycie esencji octowej, wyrabianej z octu drzewnego albo z soli kwasu octowego lub drogą syntetyczną.

Art. 69. 1) Przepisy o nadzorze i technicznym urządzeniu gorzelnii stosuje się również i do drożdżowni z następującymi uzupełnieniami:

- a) fermentacja nie powinna trwać dłużej, jak dwie doby w fabrykach drożdżowo-gorzelnicznych, oraz nie dłużej jak 1 dobę w drożdżowniach, nie pędzących spirytusu;
- b) dla nowopowstałej w ciągu roku drożdżowni liczbę obowiązkowych dni zacierowych oblicza się w stosunku 25 dni miesięcznie;
- c) najmniejszy rozmiar produkcji w drożdżowniach gorzelnicznych określa się na 800 kg. płodów zacierowych na dobę, w drożdżowniach zaś, nie pędzących spirytusu, 150 kg. płodów zacierowych na dobę, przy obowiązkowej rocznej liczbie 300 dni zacierowych.

2) Drożdżownie, które nie osiągną produkcji, określonej w punktach b i c poprzedniego ustępu, ulegają zamknięciu.

3) W wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, Minister Skarbu może zezwalać na wyjątki od przepisów ustępów 1 i 2.

Art. 70. Jeżeli przy obrachunku rocznym okaże się, że ruch drożdżowni trwał krócej, niż to przepisano w art. 69, dalsza produkcja na kampanję następną może nastąpić jedynie na mocy specjalnego zezwolenia Ministra Skarbu.

Art. 71. Dodawanie do drożdży mączki (skrobi) jest wzbronione. Do drożdży piekarnianych nie wolno dodawać drożdży piwnych.

Art. 72. 1) Drożdże prasowane, wyrobione w krajowych fabrykach, podlegają podatkowi spożywczemu w wysokości 1 zł., a sprowadzone z zagranicy w wysokości 1 zł. 30 gr. od 1 kg. wagi. Podatek ten pobiera się przez oklejanie cegiełek drożdżowych opaskami podatkowymi, których formę, wymiary, kolor, sposób naklejania i koszty oznaczy Minister Skarbu. Drożdży, nieoklejonych opaskami podatkowymi, nie wolno wypuszczać z fabryk drożdżowych do wolnego obrotu. Podatek od drożdży importowanych płatny jest w chwili odprawy celnej. Podatek od drożdży wyprodukowanych w kraju może być pokredytowany na warunkach ustalonych przez Ministra Skarbu.

2) Od podatku uwalnia się drożdże, wywożone zagranicę, na warunkach określonych przez Ministra Skarbu.

3) Minister Skarbu wyda przepisy o warunkach wyrobu drożdży, o prowadzeniu ksiąg i rachunkowości w drożdżowniach, o uruchomieniu fabryk oraz

okresie obrachunkowym (kampanji), tudzież o normach dozwolonych ubytków drożdży w czasie fabrykacji.

4) Przepisy art. 28 mają zastosowanie również do podatku od drożdży.

Art. 73. 1) Kwas octowy wyrobiony z octu drzewnego albo z soli kwasu octowego podlega podatkowi spożywczemu w wysokości 40 groszy od 1 kg. kwasu bezwodnego. Podatek spożywczy płatny jest od kwasu octowego krajowego w chwili wywozu z wytwórni, a od importowanego kwasu w chwili jego odprawy celnej. Podatek od kwasu octowego wyrobionego w kraju, może być pokredytowany na warunkach, ustalonych przez Ministra Skarbu.

2) Nie pobiera się podatku od kwasu octowego, wywiezionego zagranicę, tudzież od przeznaczonego do celów technicznych i naukowych. Minister Skarbu wyda przepisy w sprawie warunków wyrobu kwasu octowego, prowadzenia ksiąg i rachunkowości w wytwórniach i rozlewniach kwasu octowego, uruchomienia wytwórni i rozlewni oraz wyznaczy dla nich okres obrachunkowy (kampanję).

3) Przepisy art. 28 mają zastosowanie również do podatku od kwasu octowego.

Art. 74. Za podatek od drożdży prasowanych i kwasu octowego odpowiada wytwórca, względnie importer. Władze i urzędy skarbowe, uprawnione do wymiaru i poboru tego podatku, oznaczy Minister Skarbu.

V. Sprzedaż trunków.

Art. 75. 1) Sprzedaż napojów alkoholowych może być hurtowa i detaliczna (częstkowa), dokonywana tak koncesjonowanym sklepem detalicznym i wyszynkom, jak i bezpośrednio spożywcem.

2) Za sprzedaż hurtową uważa się sprzedaż ilości nie mniejszej niż 15 litrów objętościowych jednorazowo, za sprzedaż zaś detaliczną — sprzedaż w ilości poniżej 15 litrów tych napojów.

3) Sprzedaż hurtową własnych wyrobów wykonywać mogą wytwórnie w swych składach fabrycznych przy wytwórni. Na inne sklepy hurtowe potrzebne jest zezwolenie władzy skarbowej II instancji.

Art. 76. 1) Miejsca sprzedaży detalicznej dzielą się stosownie do uprawnień posiadanych na:

- a) handle bez wyszynku;
- b) handle z wyszynkiem.

2) Do handli bez wyszynku zalicza się: a) handle win i wódek, b) handle win i wyrobów kolonialnych ze sprzedażą wszelkich napojów alkoholowych, c) handle piwa.

3) Do handli z wyszynkiem zalicza się: a) jadalnie wszelkiego rodzaju, b) bufety, c) winiarnie, d) piwiarnie i karczmy.

Art. 77. 1) Poza miejscami, wymienionymi w art. 75 i 76, sprzedaż napojów alkoholowych jest wzbroniona.

2) W składach handlowych, nie posiadających uprawnień do sprzedaży napojów alkoholowych, nie wolno ich ani przechowywać, ani spożywać.

Art. 78. 1) Zezwolenie na sprzedaż detaliczną i hurtową napojów alkoholowych wydaje władza skar-

bowa II instancji oznaczonej osobie i na ściśle oznaczone miejsce sprzedaży na czas nieograniczony, lecz z prawem odwołania zezwolenia bez żadnego odszkodowania. Odwołanie zezwolenia winno być oznajmione przedsiębiorcy co najmniej na 6 miesięcy przed terminem, wyznaczonym do zamknięcia zakładu. Terminu ulgowego na likwidację nie przyznaje się w razie zamknięcia zakładu za nadużycia podatkowe.

2) Zmiana osoby i miejsca, oznaczonych w zezwoleniu, może nastąpić tylko za zgodą władzy, która zezwolenia udzieliła.

3) Przepisy ustępów 1 i 2 nie mają zastosowania na obszarze Górnego Śląska w myśl postanowień art. 4 Konwencji Polsko-Niemieckiej, ratyfikowanej w dniu 24 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. № 44, poz. 370) co do koncesyj, nabytych przed zmianą suwerenności przez osoby prywatne, towarzystwa i osoby prawne, a to na przeciąg czasu oznaczony rzeczoną konwencją. Posiadacze wyżej wymienionych koncesyj na obszarze Górnego Śląska winni jednak poddać się wszystkim ogólnie obowiązującym przepisom, dotyczącym koncesyj, które w przyszłości zostaną wydane, a które ich prawa wykonywania używanej poprzednio koncesji nie naruszają.

Art. 79. 1) Nie mogą utrzymywać zakładów detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych, ani prowadzić ich jako zastępcy (art. 80):

- a) osoby, skazane sądownie za przestępstwa z chęci zysku pochodzące na karę pozbawienia wolności ponad 3 miesiące;
- b) osoby, skazane sądownie za nadużycia podatkowe;
- c) osoby, stale zamieszkałe poza granicami Rzeczypospolitej;
- d) osoby, nie posiadające obywatelstwa polskiego, o ile istniejące traktaty lub konwencje nie zawierają odrębnych w tym względzie postanowień.

2) W razie niewykupienia patentu akcyzowego w przeciągu 3 miesięcy po terminie, wyznaczonym w art. 83 p. 2, lub też w razie niewykonywania bez uprzedniego upoważnienia władzy skarbowej przedsiębiorstwa przez czas dłuższy, jak 3 miesiące—koncesja wygasa sama przez się.

3) W wyjątkowych, na szczególne uwzględnienie zasługujących wypadkach Minister Skarbu może zezwolić na ponowne uruchomienie przedsiębiorstwa.

Art. 80. Jeżeli przedsiębiorca nie może prowadzić sprzedaży napojów alkoholowych osobiście, to powinien mieć odpowiedzialnego zastępcę, zatwierdzonego przez władzę koncesyjną.

Art. 81. Każdy zakład ze sprzedażą napojów alkoholowych winien mieć godło z oznaczeniem firmy, nazwiska właściciela i rodzaju uprawianego handlu, odpowiednio do posiadanych uprawnień.

Art. 82. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych wyda przepisy o urządzeniu zakładów sprzedaży i wyszynku napojów alkoholowych i stosowaniu w tych zakładach wymogów zdrowotności i porządku.

VI. Opłaty patentowe.

Art. 83. 1) Od miejsc wyrobu i przerobu spirytusu, wyrobu octu, drożdży prasowanych oraz od miejsc sprzedaży napojów alkoholowych opłaca się specjalną opłatę patentową według dołączonej taryfy. Opłacie tej nie podlegają rządowe zakłady monopolowe, tudzież rektyfikacje i fabryki wódek, pracujące wyłącznie na rachunek monopolu, składy fabryczne przy wytwórniach (magazyny fabryczne), sprzedaż piwa z wozów browarów, tudzież składy, służące wyłącznie do przechowywania spirytusu i wyrobów spirytusowych w czasie dostawy z zagranicy lub też do wywozu zagranicę, wreszcie monopolowe komisowe składy hurtowe.

2) Zasadnicze opłaty patentowe od zakładów wyrobu i przerobu spirytusu oraz od wyrobu octu i drożdży prasowanych uiszcza przedsiębiorca zakładu przemysłowego zgóry za cały rok obrachunkowy. Od zakładów sprzedaży napojów alkoholowych wolno uiszczać opłatę patentową w dwóch ratach półrocznych zgóry przed pierwszym styczniem za pierwsze półrocze i przed pierwszym lipcem za drugie półrocze. Od zakładów sprzedaży napojów alkoholowych, otwartych dopiero w drugiej połowie roku kalendarzowego, uiszcza przedsiębiorca zakładu w danym roku połowę opłaty patentowej.

3) Dodatkowe opłaty patentowe za wyrób, względnie przerób spirytusu w zakładach, wyszczególnionych w załączniku A pod poz. 1, 3, 4, 5, uiszcza przedsiębiorca zakładu przemysłowego przed wyrobem, względnie przerobem następných ilości spirytusu.

4) Fabryki wódek nie opłacają dodatkowego patentu za wyrób soków, zawierających alkohol, ani za wyrób morsów.

5) Bez wykupienia patentów wyrób i przerób spirytusu oraz sprzedaż napojów alkoholowych jest wzbroniona. Do czasu wykupienia patentu przedsiębiorstwo ulega zamknięciu.

6) Zawodowe przedsiębiorstwa, trudniące się ekspedycją i przewozem napojów alkoholowych, z wyjątkiem przedsiębiorstw kolejowych i żeglugi, winny posiadać uprawnienie na tę czynność od władz skarbowych II instancji na warunkach, określonych przez Ministra Skarbu.

7) Od zakładów sprzedaży napojów alkoholowych w uzdrowiskach i letniskach, czynnych tylko w ciągu pory letniej, wolno uiszczać sezonową opłatę patentową w wysokości połowy stawek, przewidzianych w załączonej taryfie. Sezonowe patenty uprawniają zakłady do ruchu na czas od pierwszego maja do trzydziestego pierwszego października. Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych ogłosi wykaz miejscowości, mogących korzystać z patentów sezonowych.

8) Przepisy art. 28 mają zastosowanie również do opłat patentowych.

CZĘŚĆ III.

Nadzór skarbowy.

Art. 84. 1) Nadzorowi skarbowemu podlegają zakłady, które:

- a) wyrabiają maszyny, przyrządy lub naczynia, służące do pędzenia spirytusu;
- b) spirytus lub przetwory z niego wyrabiają, magazynują, sprzedają i transportują;
- c) wyrabiają drożdże w drodze fermentacji alkoholu lub inne artykuły bez równoczesnej produkcji spirytusu;
- d) bez używania spirytusu wyrabiają, przerabiają lub sprzedają takie artykuły, z których bez fermentacji otrzymać można spirytus;
- e) wyrabiają drożdże prasowane;
- f) wyrabiają ocet ze spirytusu.

2) Ponadto obowiązane są poddać się nadzorowi skarbowemu te zakłady, które otrzymują do dalszego przerobu spirytus nieskażony lub częściowo skażony po cenach niższych od ustanowionych dla spirytusu do picia oraz kwas octowy, przeznaczony do celów technicznych, a zwolniony od podatku.

3) Zakłady wymienione w ust. 1 pod pozycją a—f winny uzyskać przed uruchomieniem przedsiębiorstwa zezwolenie władz skarbowych na prowadzenie zakładu.

Art. 85. 1) Kto wyrabia przyrządy destylacyjne lub skraplacze, obowiązany jest wyrobione przyrządy zgłosić właściwemu organowi kontroli skarbowej w terminie 48 godzin; organy kontroli skarbowej wydają potwierdzenie zgłoszenia.

2) Kto nabywa przyrządy destylacyjne lub skraplacze, obowiązany jest zgłosić te przyrządy właściwemu organowi kontroli skarbowej w ciągu 48 godzin po nabyciu; organy kontroli skarbowej wydają poświadczenie zgłoszenia.

3) Na każdym nowym przyrządzie destylacyjnym i skraplaczu winno być w sposób widoczny umieszczone nazwisko i miejsce zamieszkania tego, kto przyrząd ten wyrobił. Przepis ten nie dotyczy przyrządów, będących w użyciu w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

4) Posiadacze tych przyrządów winni przed pozbyciem ich w całości lub w części przedłożyć dokładny opis przyrządu lub też jego części właściwemu organowi kontroli skarbowej i oznajmić imię i nazwisko i miejsce zamieszkania odbiorcy tegoż przyrządu, a pozbycie może nastąpić dopiero po otrzymaniu potwierdzenia, że temu obowiązkowi zażądali uczynili.

5) Kontrola nabycia takich przyrządów, sprawowanych z zagranicy, unormowana będzie w drodze rozporządzenia wykonawczego.

6) Od obowiązku oznajmienia wolni są aptekarze, jednak tylko co do tych przyrządów destylacyjnych, względnie chłodniczych, które nie mają więcej niż 40 litrów pojemności, albo zrobione są nie z metalu, lecz z innego materiału.

Art. 86. Wyrób, zalecanie sprzedaży i nabywanie pod jakąkolwiek nazwą przyrządów lub urządzeń, które służyć mogą do pędzenia spirytusu w małych ilościach (domowych, fajnych gorzelni), tudzież udzielanie wskazówek o wyrobie takich przyrządów i urządzeń lub o sposobie pędzenia w nich spirytusu — są wzbronione.

Art. 87. Zakłady, których właściciele lub pełnomocnicy ukarani zostali za pogwałcenie przepisów niniejszego rozporządzenia, lub w których zatrudnia się pracowników, karanych za takie przestępstwa, mogą być poddane specjalnej kontroli (stałemu nadzorowi) na koszt właścicieli. Władza skarbowa może zażądać usunięcia takiego pracownika, który popełnił przestępstwa powyżej określone.

Art. 88. Zakłady, które wedle przepisów art. 84 i 87 podlegają nadzorowi, obowiązane są do bezpłatnego dostarczania na żądanie odpowiednio położonego, urządzonego, oświetlonego i ogrzewanego pomieszczenia dla funkcjonariusza skarbowego.

Art. 89. Wszelkie władze państwowe, tudzież urzędy kolejowe, pocztowe i władze samorządowe obowiązane są współdziałać z władzami skarbowymi oraz z organami Dyrekcji Państwowego Monopolu Spirytusowego w skutecznym wykonywaniu monopolu spirytusowego i zawiadamiać je o spostrzeżonych wykroczeniach przeciw przepisom o monopolu spirytusowym.

CZĘŚĆ IV.

Postanowienia przejściowe.

Art. 90. 1) Państwowy Monopol Spirytusowy jest obowiązany zatrudnić w swych zakładach przede wszystkim urzędników i robotników przedsiębiorstw lub ich działów, które zostały całkowicie zamknięte wskutek ustawowego zakazu ich dalszej eksploatacji. Jeżeli Państwowy Monopol Spirytusowy nie zatrudni wymienionych urzędników i robotników, natenczas winien im wypłacić odszkodowanie w wysokości 6-miesięcznego normalnego zarobku, otrzymanego w 6-ciu ostatnich miesiącach przed zamknięciem zakładu.

2) Do odszkodowania uprawnieni są tylko ci urzędnicy i robotnicy, którzy:

- a) pracowali w zamkniętych przedsiębiorstwach przemysłu spirytusowego lub w zamkniętych działach tychże przedsiębiorstw co najmniej przez jeden rok bezpośrednio przed zamknięciem przedsiębiorstwa lub jego działu;
- b) nie pobierali ogółem więcej, niż 600 zł. miesięcznie;
- c) są obywatelami polskimi.

3) Nie mają prawa do odszkodowania ci urzędnicy i robotnicy, którzy nie przyjęli odpowiedniej pracy, ofiarowanej im w biurach lub zakładach Państwowego Monopolu Spirytusowego w dotychczasowym miejscu zamieszkania. Uprawnieni do odszkodowania mogą dochodzić tego odszkodowania w drodze administracyjnej lub sądowej.

4) Odszkodowanie ma być wypłacone nie później, niż w ciągu 2 miesięcy, licząc od dnia wniesienia prósy należycie udokumentowanej. Co do należycie udokumentowanych prósb wniesionych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia termin wypłaty odszkodowania biegnie od dnia wejścia w życie tego rozporządzenia.

Art. 91. Pozostałe w kraju w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zapasy spirytusu z kampanji 1923/24 r. przeznaczone są na wywóz zagranicę.

Art. 92. Gorzelniom, mającym wyznaczony kontyngent zakupu na kampanję 1926/27, zwalniać będzie Dyrekcja Państwowego Monopolu Spirytusowego spirytus pejsachowy (art. 15 ust. 3) do wysokości kontyngentu zakupu za opłatą w wysokości różnicy pomiędzy monopolową ceną sprzedażną na wódki gatunkowe (art. 21 ust. 1 c) a monopolową ceną nabycia spirytusu oczyszczonego w danej gorzelni.

Art. 93. Gorzelnie przemysłowe, pedzące melasę, które do dnia 4 października 1929 roku nie będą przerabiały całego wywaru na potaż, ulegną zamknięciu. Postanowienie to nie dotyczy gorzelnii drożdżowych i owocowych.

Art. 94. Zezwolenia na postawienie nowej gorzelni lub na odbudowę zniszczonej (art. 39), udzielone przez Ministra Skarbu przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, ważne są w ciągu jednego roku od daty ogłoszenia niniejszego rozporządzenia.

Art. 95. Minister Skarbu może w kampanji 1926/27 na umotywowany wniosek podwyższyć poszczególnym gorzelniom drożdżowym prawo odpędu z rezerwy odpędowej, podwyższenie to jednak nie pociąga za sobą zwiększenia wyznaczonego przez Dyrekcję Państwowego Monopolu Spirytusowego kontyngentu zakupu danej gorzelni drożdżowej.

Postanowienia końcowe.

Art. 96. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 97. 1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z wyjątkiem niżej wyszczególnionych postanowień, uzyskujących moc obowiązującą:

od 1 września 1926 roku (kampanja 1926/27) art. 11 i 51; od 1 stycznia 1927 roku art. 21 ust. 1 lit. b; od 1 września 1927 roku (kampanja 1927/28) art. 5 ust. 8, art. 10, 21 ust. 4, 47, 54 ust. 2 i 56 ust. 1—4; od 1 stycznia 1928 roku załącznik do art. 83 (taryfa opłat patentowych).

2) Termin wejścia w życie przepisu art. 5 ust. 6 określi Minister Skarbu.

3) Przepisy, dotyczące fabryk wódek gatunkowych, stosować należy do czasu wprowadzenia pełnego monopolu także do fabryk wódek czystych, o ile przepisy niniejszego rozporządzenia nie stanowią inaczej.

4) Równocześnie z wejściem w życie niniejszego rozporządzenia traci moc obowiązującą ustawa z dnia 31 lipca 1924 r. o monopolu spirytusowym wraz z jej późniejszymi zmianami w brzmieniu, ogłoszonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 17 września 1925 r. (Dz. U. R. P. № 102, poz. 720), atoli z zachowaniem mocy obowiązującej rozporządzeń wykonawczych, dotąd nie uchylonych, a nie będących w sprzeczności z niniejszym rozporządzeniem.

5) Zamiast postanowień ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. o monopolu spirytusowym wraz z jej późniejszymi zmianami (Dz. U. R. P. z 1925 r. № 102, poz. 720), powołanych w ustawie karnej skarbowej z dnia 2 sierpnia 1926 r. (Dz. U. R. P. № 105, poz. 629),

stosuje się odpowiednie postanowienia niniejszego rozporządzenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

K. Niezabytowski

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*

Załącznik do art. 83.

OPLATY PATENTOWE.

A. Opłaty od patentów za wyrób i przerób.

1. Od gorzelnii i fabryk drożdżowo-gorzelnicznych:
  - a) opłata zasadnicza za wypęd pierwszych 100.000 litrów spirytusu 100°/o 100 zł.,
  - b) opłata dodatkowa za każde następne 100.000 litrów spirytusu 100°/o 10 zł.
2. Od wytwórni drożdży prasowanych bez pędzenia spirytusu opłata stała 15 zł.
3. Od rektyfikacji spirytusu:
  - a) opłata zasadnicza za pierwsze 100.000 litrów spirytusu surowego, przyjętego do oczyszczania 520 zł.,
  - b) opłata dodatkowa za każde następne 100.000 litrów spirytusu surowego 52 zł.
4. Od przerobu spirytusu w octowniach, poliurniach, lakierniach, fabrykach chemicznych, perfumeryjnych, zakładach denaturacyjnych:
  - a) opłata zasadnicza od przerobu pierwszych 10.000 litrów spirytusu 10 zł.,
  - b) opłata dodatkowa przy przerobie dalszych następnych 10.000 litrów spirytusu 10 zł.
5. Od fabryk wódek:
  - a) opłata zasadnicza 2.500 zł.,
  - b) opłata dodatkowa za każde 1.000 litrów przerobionego 100°/o spirytusu ponad 20.000 litrów 150 zł.

B. Opłaty od zakładów sprzedaży trunków.

1. Od zakładów restauracyjnych z uprawnieniem do sprzedaży wszelkich napojów wysokowych w naczyniach zamkniętych i na kieliszki

	w miejscowościach: I kl. II kl. III kl. z ł o t y c h		
I rzędu zatrudniających ponad 20 pracowników	900	600	300
II rzędu zatrudniających poniżej 20 pracowników	400	200	100
2. Od zakładów uprawnionych do sprzedaży wszelkich trunków w naczyniach zamkniętych:			
a) detalicznych	200	100	50
b) hurtowych i hurtowo-fabrycznych	450	400	350
3. Od bufetów ze sprzedażą wszelkich trunków:			
a) stałych przy teatrach, cyrkach, kinach, wyścigach, wystawach stałych, klubach, lokalach stowarzyszeń i t. p.	100	75	50
b) czasowych przy teatrach, cyrkach, kinach, wyścigach, wystawach, klubach, lokalach stowarzyszeń i t. p. tudzież na zabawach publicznych, nie wyłączając dobroczynnych, na dobę	10	7	5
4. Od cukierni bez podawania potraw kuchennych, od karczem i domów zajezdnych uprawnionych do sprzedaży wszelkich trunków	200	100	50
5. Od zakładów, trudniących się zawodowo ekspedycją spirytusu i napojów spirytusowych	200	100	50
6. Od winiarni i piwiarni, uprawnionych do detalicznej sprzedaży i wyszynku wyłącznie wina, miodu i piwa	100	50	25
7. Od winiarni i piwiarni, uprawnionych do sprzedaży wyłącznie wina, miodu i piwa w naczyniach zamkniętych, bez prawa spożycia na miejscu	50	25	15
8. Od hurtowych składów wina, miodu i piwa	100	50	25
9. Od bufetów ze sprzedażą wyłącznie wina i piwa:			
a) stałych przy teatrach, cyrkach, kinach, wyścigach, wystawach stałych, klubach, lokalach stowarzyszeń i t. p.	25	12	6
b) czasowych przy teatrach, cyrkach, kinach, wyścigach, wystawach, klubach, lokalach stowarzyszeń i t. p. tudzież na zabawach publicznych, nie wyłączając dobroczynnych, na dobę.	5	3	2
Pod względem wymiaru opłat patentowych zalicza się do:			
a) klasy I—miasta: Kraków, Lwów, Poznań, Warszawa, Łódź, Katowice i Wilno;			
b) klasy II—miasta liczące ponad 10.000 mieszkańców;			
c) klasy III — wszystkie inne miejscowości.			
Zaliczanie miejscowości do klas poszczególnych porucza się na przyszłość Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.			
Równocześnie z wejściem w życie niniejszej taryfy traci moc obowiązującą punkt B) załącznika do			

art. 15 ustawy z dnia 1 lipca 1925 r. o opodatkowaniu wina i miodu syconego (Dz. U. R. P. № 75, poz. 525).

290.

**Zarządzenie
Prezydenta Rzeczypospolitej**

z dnia 26 marca 1927 r.

o przymusowym wywłaszczeniu gruntów pod rozszerzenie stacji Olechnowicze.

Na mocy art. 1, 2 i art. 20 ust. 2 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie przepisów tymczasowych o wywłaszczeniu przymusowym na użytek dróg żelaznych i innych dróg komunikacyjnych lądowych i wodnych oraz wszelkich urządzeń użyteczności publicznej (Dz. P. P. P. № 14, poz. 162) i zgodnie z uchwałą Rady Ministrów z dnia 16 marca 1927 r. zarządzam co następuje:

§ 1. Grunty o powierzchni 2 ha 486 m², położone w obrębie wsi Olechnowicze, w powiecie wilejskim, województwie wileńskim, będące własnością osób niżej wymienionych, lub też osób, które je do dnia opisu i zajęcia nabędą, potrzebne według planu wywłaszczenia, zatwierdzonego przez Ministerstwo Komunikacji dnia 28 stycznia 1927 r. pod rozszerzenie stacji Olechnowicze i urządzenie rowu odwadniającego stację, podlegają przymusowemu wywłaszczeniu na rzecz Skarbu Państwa.

№ parceli na planie wywłaszczenia	Nazwa hipoteki lub № tabeli likwidacyjnej	Imię i nazwisko właściciela gruntu	Obszar gruntu podlegający wywłaszczeniu w m ²
1	niema	Aleksy Makły	460
2	"	Konrad Makły	210
3	"	Bazyli Makły	180
4	"	Mark Sebut	440
10	"		
5	"	Grzegorz Siemaszkiewicz	750
9	"		
6	"	Mikołaj Makarsi	1110
7	"	Antoni Pawłoski	600
8	"	Jan Pawłoski	280
11	"	Bazyli Mokły s. Ignacego	720
23	"	Jakób Mokły	120
12	"	Aleksandra Mokła	520
13	"	Bazyli Mokły s. Bazylego	720
14	"	Marjanna Usik	137
15	"	Adam Usik	137
16	"	Tymoteusz Usik	137
17	"	Konstanty Usik	137
18	"	Roman Usik	183
19	"	Paweł Usik	183
20	"	Antoni Usik	183
21	"	Jan Mokły	560
22	"	Własność ogólna wsi Olechnowicze	640
24	"	Eljasz Urlich	3207
25	"	Jan Bucen	2483
26	"	Józef Osipowicz	5339